٦٠ نچی. سه‌شنبه. ١٣٢٤ سنه. ٢ ذو القعده ١٩٠٦ سنه. ٥ دیکابر. № 60

گازیته‌نڭ بهاسی :
برسنه‌اوچون (٣) صوم، آلتی آی اوچون (٢) صوم، اوچ آی اوچون (١) صوملر.
اداره‌سی، قزانده پچان بازارنده (سرای) مسافرخانه‌سنده ١ نچی نومرده‌در.
محررینی هرکون کوندز ساعت (١١) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.
محرر وناشر : احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر : علی اصغر کمال‌الدینف.

یولدز

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction „Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

بر نسخه‌سی (٥) تییندر. هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده‌ٔ ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (٣٠) تییندر.

١٩٠٦ سنه **صباح کتبخانه‌سی** ١ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده کتبخانه‌مزده صاتولمقده اولان کتابلر :

اولنلك وچچکلك
یاخود
خواص نباتات

اولنلرنڭ خاصیتلرینی بیان ایدوچی برکتابدرکه مملکتمزده‌گی ایکی اجزاخانه صاحبلری طرفندن ١٨٨٥ نچی سنه‌ده تألیف ایدلوب عبدالقیوم الناصری طرفندن ترکیچه‌گه ترجمه ایدلمشدر. بهاسی ٨٠ تین. پوچط مصارفی آلوچیدن.

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل بیاریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس : Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

یولدز

یولدز گازیته‌سینه کیله‌چك ١٩٠٧ نچی سنه اوچون مشتری دفتری آچلدی. بر سنه‌لك حقی (٤) صوم، آلتی آیلغی (٢) صوم، اوچ آیلغی (١) صوم اولاچقدر.

هر آی باشندن مشتری قبول ایدلور. اوچ آیدن کیملك مشتری قبول ایدلمیه‌چکدر.

حاضردن یللق آقچه‌سینی توله‌ب یازلغان مشتریلرگه یولدزنڭ محرر ثانیسی (علی اصغر کمال) افندی اداره‌سنده آیده بر مقدارنده نشر قیلناچق (یاشن) اسمنده کولکی ومطایبه ژورنالی بوش یوللاناچقدر.

آدریسلر حاضرله‌و سببلی یولدزنڭ طابشرلووی کیچکمه‌سون اوچون گازیته آلاچقلرینی اداره‌گه تیزدن خبر بیرولرینی محترم مشتریلرمزدن جدی صورتده رجا ایده‌مز.

یولدز کیله‌چك ١٩٠٧ نچی سنه‌ده چهارشنبه جمعه و یکشنبه کونلرنده هر هفته‌ده اوچ مرتبه نشر قیلناچقدر.

یولدزنڭ پروگرامی بیك واسعدر وقت وزمانینه موافق روشده هر درلو اخبار ومعلوماتدن خبر ویره‌چکدر.

خصوصا اهل اسلامغه مناسبتی اولان خبرلرگه آیروچه دقت ایده‌چکدر.

جریده‌لرگه صییارلق مقدارنده یولدزده هر وقت فنی مقاله‌لرده یازلاچقدر.

خصوصا فنی هنر وتجربه‌لرنڭ یاڭالری دائما اخبار و بیان ایدیله‌چکدر.

هیئت اداره.

زیمستوادن آقچه آلو مسئله‌سی.

فرق یلدن زیاده‌در آول خلقینڭ هر برندن زیمسکی اسبور نامنده ایمانا جییلمقده‌در.

مسلمانلرده بو آقچه‌نی بیك اخلاص ایله توله‌ب کیلدیلر. بو آقچه‌نی زیمستوا آول خلقینڭ عمومی کیره‌کلری اوچون صرف ایته‌در. آوللرده‌خسته خانه کبی بنالرغه اوشبو آقچه‌لردن صرف قیلنادر. الوغ یوللرده زیمستوا طرفندن اوشبو آقچه ایله توزه‌تله‌در. بوخصوصده اویه‌ز وولایتده بولغان بارچه خلق بردرجه‌ده فائده‌لانادر.

بو آقچه‌دن خلقنی اوقوتو اشلرینه‌ده برمقدار صرف قیلنادر.

قزان زیمستواسی‌غنه مکتبلر اوچون (١٤٠) مڭ صوم مقداری آقچه صرف قیلمقده ایمش. لکن بو آقچه‌نی زیمستوا فقط اوزی آچقان مکتبلرگه گنه بیره‌در.

مسلمان آوللرنده زیمستوا طرفندن آچلغان مکتبلر اولمادیغندن اهل اسلام بو آقچه‌دن بوکونگه قدر هیچ فائده‌لانمادیلر. فقط بعض اویه‌زلرده گنه مسلمان مکتبلرینه آزماز اعانه قیلمشلر.

زیمستوالرنڭ بو اشلری یعنی مسلمانلرنی اوزلرندن جییلغان آقچه‌لرندن فائده‌لاندرماو بیك زور عدالتسزلك ایدی.

لکن نی‌قیلمق کیره‌ك اوّلده بیوروکراتیه زماننده بونڭ کبی عدالتسزلکلر کوب اولوب کیجدی.

ایمدی تورلی چووالولر سایه‌سنده دنیا اوزگاردی. عدالتلر ایسکه توشه باشلادی. کوب زیمستوالر اوزلری‌ده بومسئله‌نی اویلی باشلادیلر.

قزان اویه‌زی زیمستواسینه برنیچه کشی بوخصوصده تنبیهنامه‌ده ویرمشلر. قاوال ۋولستی اهالیسی ۋولوستنی اسخودقه جییلوب بوخصوصده رسمی روشده عرضحال ویرمشلر : «اگرده بو آقچه‌دن مسلمانلرغه‌ده ویرلمه‌سه، زیمسکی اسبور دیگان ایمانا بزدن آلنماسه‌ایدی. بونی توله‌و بزنڭ اوچون بیك آغر» دیمشلر.

اوشبو سببلردن قزان اویه‌زی زیمسکی اوپراۋاسنده بومسئله قوزغالوب زیمسکی صوبرانیه‌گه قویاچق داکلادلرنده اوشبو مسئله‌دن‌ده بحث ایتمشلر. (٣١) فصلدن عبارت اولان داکلادلرندن (٢٨) نچی فصلی اوشبو مسئله خصوصنده صوبرانیه‌گه کورسه تلگان کیڭاشلردن عبارتدر.

زیمسکی اوپراوانڭ اوشبو مسئله حقنده تعیین قیلغان کامیسیه‌سی (٢١) نچی نوبه‌برده قزان مسلمانلرندن اون اون بیش قدر علما ومعتبراننی چاقروب مذکور مسئله حقنده مشاوره قیلمشلر. اوزلرینڭ فرض وداکلادلرین‌ده اوقوب کورسه‌تمشلر. بوخصوصده‌سز مسلمانلر نی کیڭاش بیره‌سز؟ دیمشلر. چاقرلمش مسلمانلر بوخصوصده اوز بلدکلری ایله گنه جواب بیرونی معقول طابمامشلر. «سز بوخصوصده بزنڭ آرامزدن برکامیسیه صایلاگز، شول کامیسیه قزانده واطرافنده اولان مسلمانلرنڭ عقلاسی ایله مشاوره ایتسون. صوڭره سزگه جواب ویرلسون» دیمشلر.

اوپراۋا وکیللری بو سوزنی معقول کوروب چاقرلمش مسلمانلرنی کامیسیه ایتوب تعیین قیلمشلر. رئیسلری عالمجان حضرت بارودی اولمش. سیدگرای آلکین کاتب تعیین قیلنمش.

اوشبو مسلمان کامیسیه‌سی ٢ نچی دیکابرده زیمسکی اوپراۋا یورتنده بر مجلس یاصایاچق اولوب قزاندن واطرافندن برنیچه علما ومعتبراننی دعوت قیلدیلر. اطراف آوللردن یکرمی قدر معتبر علماده کیلمش ایدی. لکن ٢ نچی دیکابرده مجلس واقع اولمادی. چونکه پالیسیمیستر رسمی یورتده جییلودن منع قیلدی. خصوصی بر یورتده جییلوغه رخصت ویردی. شول سببدن ٣ نچی دیکابرده مجلس احمدجان سیداشف یورتنده واقع اولدی.

بو مجلسده آوللردن یکرمی قدر امام وار ایدی. قزان امامرندن‌ده برنیچه‌سی حاضر ایدیلر. جمعا ایللی قدر مسلمان وار ایدی.

مجلسده اوّلا زیمسکی اوپراۋانڭ داکلادینڭ ترجمه‌سی اوقلدی. ترجمه بیك آغر عباره ایله یازلمش. مرادنی آڭلامق مشکلدر. بعض جمله‌لرنی مرادنڭ خلافنچه آڭلامق ممکندر.

مجلسده عالمجان حضرت، احمدجان سیداشف، برهان شرف، کریم مخدوم قشقاری، حسن عطا قاضی، شرف آخوند، محمدجان علییف، ابراهیم تریغولف بیك گوزل نطقلر سویله‌دیلر.

زیمستوادن آقچه آلو کیره‌کلگینی اثبات قیلدیلر. کوبسی آقچه‌نی روسچه اوقولو شرطندن باشقه آلونی معقول کوردی. فقط بعضاری روسچه اوقولسه‌ده، آلورغه کیره‌ك. چونکه روسچه بزگه نیچك بولسه‌ده لازم بولاچق دیدیلر.

هادی : «زیمستۋادن البته آقچه‌نی آلورغه طرشورغه کیره‌ك، لکن روسچه اوقونی‌ده، مکتبلرگه زیمستوا قاتشووینی‌ده قبول ایتمسکه کیره‌ك. شول تقدیرده‌ده ویرورلر. ایمدی عدالت زماننده مسلمانلرنڭ اوزلرندن جییلغان آقچه‌نی آلوب قالا آلماسلر. اوپراۋانڭ داکلادنده زیمستوا اوزی یاڭا مکتبلر آچوب شول مکتبکه یاردم ایتو فرضی یازلمشدر. بونی‌ده قبول ایتمسکه کیرك.

زیمستوا مسلمانلرغه مکتب آچماسون. آچلغان مکتبلرگه گنه یاردم ایتسون. مسلمان

آوللرینڭ هر برنده مکتبلر واردر. رسمی مکتبی بولماغان آوللرده‌ده هر ملانڭ یورتی مکتبدن عبارتدر. اسلام مکتبلرینه یاردم ایتو بعض زیمستوالرده اوّلدن بیرلی واردر. مثلا نیژنی ولایتنده صیرگاچ اویزدنده یکرمی قدر آولغه اون بیش یلدن بیرلی اوتوزار قرغار صوم ویرلمکده ایمش. شول روشچه هر زیمستوا اوزینڭ قول آستنده بولغان آوللرنڭ مکتبلرینه آقچه ویرسون.

اوتوزار صومغنه ایتوب یاردم گـنه ویرمه‌سون. روسلرنڭ زیمسکی مکتبلرینه جـان حسابلری بوینچه نی قدر ویرلمکده ایسه، شول حساب ایـله مسلمانلرغه‌ده ویرلسون. لکن روسچه اوقو ومکتبکه زیمستوانڭ نظارت قیلووی شرط قیلنماسون مین بو سوزنی روسچه اوقوغه خلافلغمدن سویـله‌میمن. روسچه کیره‌ك. لکن کیره‌کلـگینی بلـگان کشیگه کیـره‌ك کیره‌کلـگینی بلمه‌گان کشیلرنڭ بالالرینه کوچله‌ب اوقوتوده معنی یوقدر.

البته روسیه‌ده عمومی اوقو بر زمـان مجبوری اولور.

دوماده احتمال هر کمنڭ بالاسینـه روسچه اوقـونی لازم ومجبـوری ایتوب‌ده نظام یاصارلر. لکن بو نظامنی مسلمان آراسنده اجرا قیلو هیچ ممکن بولماس.

اش نظامنی یاصاوده‌غنه توگل، اجرا قیلوده‌در.

شول سببدن زیمستوا آقچه‌سی ایله روسچه اوقوتوخصوصنده آغزده آچارغه‌یارامیدر» دیدی.

یوسف آقچورا اوغلی بر ایکی مرتبـه سوز آلوب اوپراڤانڭ داکلادینه اعتراض قیلدی:

زیمستوالر حکومت طرفنده‌غی کشیلر آنلر نیچك بولسه‌ده بزنـڭ تامزگه ضرر ایته‌رلر دیدی. طکلاوچیلر بو سوزلردن زیمستوادن آقچه آلـوتیش تـوگلگین آکلادیلر. لکن بو بر اوستالـق ایـدی. مراد باشقه ایدی.

مجلسده‌گی ایسکی فکرلیلر یوسف افندی‌یه آفرین دیدیلر. لکن اهـل فکر یوسف افندینڭ بو سوزلرینه تعجب ایتدیلر.

لکن رد قیلمادیلر چونـکه عـوام ردنی باشقه‌چه مطالعه ایتو احتماللری وار ایدی.

صوخوف اسملی ایسکی فکرلیلگی ایـله مشهور برسودا گیر یوسف افندینڭ سوزلرینی تقویه قیلدی:

« روسچه‌نی بلمك اوچون اوقومق لازم توگل، مثلا بزهیـچ روسچه اوقومـادق. شویله ایسه‌ده خط طشینه آدریس‌ده یـازا بله‌مز. تیلیگرام‌ده صوغا آلامـز. روسلر آراسنده سوداده قیلامز» دیدی.

بو مجلس فقط بر مشاوره مجلسی ایدی قرار ینه اعتبار یوق ایدی.

شویله ایسه‌ده حاضر اولانلرنڭ کوبسی روسچه اوقو لازم ایدلمه‌و شرطی ایله هم مکتبلرنڭ نظارتینه زیمستوا قاتشماو شرطی ایله زیمستوادن مکتبلر مصارفی اوچون آقچه آلو کیره‌کلـگینی معقول کوردیلر.

فقط آولدن کیلـگـن دورت مـلا بوگا خلاف اولدی. نی اوچون دییلدکده:

« اگرده بز زیمستوا آقچه‌سینی آلوغه راضی بولسه‌ق، آول خلقمز بزنی قینایاچقلر. فتنه چغاراچقلر.» دیدیلر.

مسلمانلر کامیسیه‌سی اوپراڤونڭ داکلادی خصوصنده مجلسنڭ قراری بوینچه روسچه برفکر یازوب ویره‌چك اولدی.

مجلس ساعت ۱۱ده طارالدی.

لیدڤال مسئله‌سی.

نویه‌بر آخرنده روسیه گازیته‌لرینڭ هر برسی لیدڤال مسئـله‌سندن بحث ایتدیلر. یولدزده هم بو مسئله حقنده تفصیلات یازلمش ایدی. مسئله بوندن عبارت ایدی:

داخلیه وزیرینڭ رفیقی ودومانڭ قرار-لرینه قارشی نطقلر سویـله‌و ایـله مشهور (گورکو)، آشلق سوداسی ایله هیچ مناسبتی بولماغان برکشیگه یعنی لیدڤالغه اون میلیون پود مقداری آشلق جیبوب آچلقلی ولایتلرگـه طابشرورغـه قوشمش. آنـڭ اوستینه انابتی معلوم بولماغان اوشبو کشیگه آشلق جیبار اوچون برمیلیون صوم قدر آقچه‌ده بیروب قویمش. خزینه آقچه‌سینی بوندی شبهه‌لی آدملرگه طابشردقندن روس گازیته‌لری اوشبو خصوصده بیك زور طاوش کوته‌ردیلر. وزیرلر مجلسی‌ده بوغوغانی اعتبارغه آلوب گورکونـڭ بوتدبیرسز-لـکینی تفتیش قیلور اوچون بر کامیسیه تعیین قیلدی. ایکی هفته‌دن بیرلی بو کامیسیه اشنی تفتیش قیلمقده‌در. ۲۵نچی نویه‌برده بو کامیسه گورکودن‌ده جواب آلدی. لیدڤال اوزی‌ده چاقرلمش ایکان پیتربورغده بولماوی سببلی کیلمی قالدی.

گورکونڭ جوابی بیك قزقدر. گورکو دییور:

«بو خصوصده هرنه قیلنمش ایسه، نظامغه موافق روشده قیلنمشدر. افراطچی گازیته-لرنـڭ یازدقلری بارچـه‌سی‌ده افترادر. اگرده کامیسیه رخصت ویرسه میـن اول گازیته‌چیلرنڭ هر برینی حکمگه طارتاچقمن. لیدڤالـگه اش طابشرو خصوصنده‌غی کاغدلر تییشلی اورنلرنده محفوظدر. خزینه اوچون ایکی میلیون مقداری فائده بولور کبی کورنگاچ بواش ایـڭ ارزان آلوچی لیدڤالغه طابشرلدی.

مینم دنیاده لیدڤال اسملی کشی بارلغندن خبرم یوق ایدی. سفردن قایتدیغمده مأموریتم اولان دیوانـڭ کانسیلاریه‌سنده لیدڤال حقنده رسمی معلومات جییلمش ایدی. اش آشغچ ایدی. قناعت قیلورلق معلومات بولغاچ، هم‌ده خزینه‌گه آشلق آرزان آلناچق کبی کورنگاچ اش لیدڤالغه طابشرلدی. امید ایدرمکه لیدڤال بواشنی ادا قیلور. قیلماسه، اوزی عیبلی بولور. حاضرده جییغان آشلقلرینه نظرا لیدڤال اشنده اخلاص ایله یوردکی آڭلانادر. مین بو تدبیرم اوچون وطنمدن تشکـر ورحمت کوته‌من. بعض ولایتلرده لیدڤال کیترگان آشلقنی ناچار طاوب قبول ایتمه‌گانلر ایکان. بو حال اول ولایت مأمورلرینڭ دقت واعتبارینه دلالت ایته‌در. آنلره آفرین. برنیچه میلیون پود آشلق آراسنده هیچ ناچاری چقماس دییوب اویلاغان کشی یوقدر.

لیدڤالنڭ اوتکان حاللری حقنده تورلی سوزلر یازالر. اول بزگه معلوم توگلدر. هم بزگه آنڭ کیره‌گی‌ده‌یوقدر. اش تیزلکده آچ ولایتلرگه آشلق ییتشتروده‌در.»

صوڭغی خبرلرگه قاراغانده لیدڤال خارکوف وکییف طرفلرنده بیك طرشوب آشلق جیمقده وهر کون (۳۰۰) ڤاگون قدر ایکمك یوللامقده ایمش.

چیت مملکتلردن‌ده (۱۵۰۰) ڤاگونلق آشلق آلمش. غینوارغه قدر اشینی تکمیل قیلووینی‌ده احتمال طوتالر.

بعض گازیته‌لرنڭ گمانینه قاراغانده اشینی طاشلاب برمیلیونغه خیانت قیلوب عیبلی بولورغه قاراغانده، اشینی تمام قیلوب میلیوندن زیاده فائده‌ایتمك لیدڤال اوچون خیرلی ایمش. شول سببدن لیدڤال بواشده خیانت قیلمایاچغینی امید ایتوچیلرده‌وار. بقالم.

روسیه‌ده‌گی گازیته‌لرنڭ حاللری

«ریچ» گازیته‌سی برهفته اچنده گازیته‌لر باشینه‌نی قدر واقعه‌لر کیلـگانینی کورساتونیتی ایله اوشبو حسابنی درج ایته‌در:

اون دورتنچی نویه‌بردن یکرمی برینه قدر برهفته اچنده اوشبو گازیته‌لر کانفیسکاوات ایتولمشـدر:

اتفاق مسلمین.

اتفاق مسلمین پـارتیه‌سینڭ نیژنیده صایلانمش کشیلری مجلسنڭ قراری بوینچه اوکته‌بر آخرنده موسکوڤاده جییلوب پارتیه‌نی رسمی قیلدرو خصوصنده مشاوره ایده‌چك وآرالرندن اوچ کشینی پیتربورغده طورورغه صایلایاچق ایدیلر.

رمضانده بعض چلینلرنڭ موسکوڤاغه جییلولری ممکن اولمادیغندن بو اجتماع نویه‌بر آخرینه کیچکترلمش ایدی.

نیژنیده صایلانمش (۱۵) کشینڭ اوندن زیـاده‌سی نویه‌بر آخرنـده موسکوڤاده طوپلانمش ایدیلر. حـاضرده روسیه‌نڭ کوب شهرلرنده فاتی نظاملر یورتلدکندن موسکوڤاده رسمی روشده جییلو ممکن اولمادی. شویله ایسه‌ده موسکوڤاده حاضر بولغان چلینلر خصوصی روشده برنیچه‌مرتبه مجالسه ایدوب اتفاق پارتیه‌سینڭ اشلری حقنده اوزون اوزون مذاکره ومشاوره‌ده بولندیلر. باش ادارەنڭ بووقته قدر نیژنیده وقزانده قیلغان اش وتدبیرلری تفتیش قیلندی. ادارەنڭ نیژنیده واقع اولان مجلسنده عمومی مجلسنڭ قرارنامه وضبطنامه‌سینی واتفاق چلینلری اوچون نومرولی سند دفترلرینی باصدروب نشر قیلو قزان فراکسیه‌سینه طابشرلمش ایدی.

قزانیلر بواشلرنی تمامیله ادا قیلدقلری ظاهر اولدی. حسابلری باقلدی. قبول وتصدیق ایدلدی.

نیژنی مجلسی اوچون آقچه‌جیمق وکیره‌گنچه صرف ایتمك وقتلی خزینه‌دار محمد جان کریمفکه طابشرلمش ایدی. بو وقتقه قدر بو خزینه‌دارنڭ حسابی آلندیغی یوق ایدی. باش اداره بو حسابنی تفتیش ایدوب قبول ایتدی. قالغان آقچه‌لر آلنوب قزانده‌غی باشقه خزینه‌دارغـه پوچته ایله حواله قیلندی.

خزینه‌دارنـڭ حسابینه نظرا نیژنیده اهل خیراتدن مجلس باشلانغانچی (۱۷۳۰) صوم (۶۵) تیین آقچه جییلمشدر.

مجلسکه کرمك اوچون صاتلغان بیلیتلردن (۴۵۸) صوم (۵۰) تیین آقچه طوپلانمشدر.

مجلسدن صوڭره نیژنیده اغنیادن جییلمش (۱۳۷۶) صوم (۲۲) تین.

اوشبو روشچه خزینه‌دار قولینه جمعا (۳۵۶۵) صوم (۳۷) تیین آقچه کرمش.

بو آقچه‌دن نیژنی مجلسی اوچون هم قرارنامه کبی مطبوعات نشری اوچون جمعا (۱۶۲۱) صوم (۸۸) تیین آقچه صرف ایدلمشدر.

موسکوڤا مجلسینه قدر خزینه‌دار قولنده (۱۹۴۳) صوم (۴۹) تیین آقچه قالمشدر.

نیژنیده تورلی طرفنڭ بایلری اتفـاق فائده‌سینه بالفعل بیرمیچی (۲۶۰۰) صوم قدر آقچه وعده قیلمشلر ایدی. بو آقچه هنوز خزینه دارغه طابشرلمامش.

باش ادارەنڭ موسکوڤا مجلسلرنده اتفاق مسلمین پارتیه‌سینی رسمی ونظامی بر پارتیه ایتدروب حکومت طرفندن تصدیق قیلدرو حقنده کوب مشاوره قیلندی.

رسمی قیلمق اوچون حکومتکه کورسه-تورگه بر (اوستاو) ونظامنامه لازمدر.

باش ادارەنڭ رئیسی باکو شهرندن علی مردان بیك طوپچیباشف جنابلری بر نظامنامه ترتیب قیلمش ایکان اداره اعضالری بر آز تغییر ایله اوشبو نظامنامه‌نی قبول ایتدی(*)

اتفاق مسلمین پارتیه‌سینه اوچون نظامنا-مه‌ده رسمی ایتوب کورسه‌تمك اوچون اوشبو اسم قبول ایدلدی:

(Общество Мусульманъ Конституціоналистовъ)

یعنی (ادارهٔ مشروطه طرفـداری اولان مسلمانلرنڭ جمعیتی) دیمکدر.

(*) بو نظامنامه شاید یولدزغه درج قیلنور.

بو مجلسده هر نیچك بولسه‌ده، اتفـاق جمعیتینی رسمی ایتوگه طرشورغه قرار ویرلدکندن نظامنامه ممکن اولدیغی قـدر روسیه‌نـڭ حاضرگی نظاملرینه موافق ایدلورگه اجتهاد ایدلدی. وقتی ییتدکده نظاملرده اوزگارور. اتفاق نظامنامه‌سی‌ده مناسبنچه تغییر ایدلور. حاضرگه برنچی مقصود جمعیتنی برکره رسمی ونظامی قیلوب آلمقدر. طرشقان پارتیه‌لرگه روسیه‌ده نظام دائره‌سنده‌ده بیك کوب اشلر قیلو ممکندر.

نظاما قیلورغه کوچی ییتکان اشلرنی‌ده تمامیله قیلا آلماغان مسلمانلرغه غیر نظامی پارتیه بولو حقنده لاف اوروب ماقتانورغـه وقت ییتمه‌گاندر.

روسیه مسلمانلرینـڭ نظام دائره‌سنده قیلاچق اشلری‌ده چوقدر.

شونـڭ اوچون باش اداره غیر رسمی روشده قیلناچق اشلرگه قاتشمیدر.

غیر رسمی قیلناچق اشلرنڭ ممانعه‌سی‌ده مساعده‌سی‌ده اتفاق النـده دگل، حکومت النده‌در.

بو مجلسده اتفاق پارتیه‌سینڭ پروگرامی (مسلکنامه‌سی)ده تفتیش ایدلوب بعض ماده-لری تبدیل ایدلدی. پروگرامـگه قطعی

«سیؤیرو‌ـ زاپادنی گولص» «اصؤابودنی اصلوؤو» «پرید نیپرسکی کرای» «استو ـ دینیچسکی ژیزن» «سیؤیرنی ریچ» «پریؤو ـ لؤسکی کرای» هم «طرود»

واوشبو گازیته‌لر یابلمشدر:

١) «یوژنی زاریا» بونڭ یابلوینه سبب بولغان مقاله‌نی یازوچی صود حکمندن باشقه بر آیغه حبس ایدلمش .

٢) «ایرطیش» محررینی یتاب برله ییبارلمش، ٣) «ؤیستنیك پریکازچیکف» محررینی زندانغه یابولمش، ٤) «تالچا» اسمنده گروزینلر گازیته‌سی، بونڭ بتون هیئت تحریریه‌سی حبس ایدلمش .

٥) «سیؤرنایا ریچ» محرری زندانغه یابولمش. ٦) «گولص» محرری اوچ یلغه ناریمسکی کرایغه سورلمش. ٧) «اوفیمسکی ؤیستنیك» ٨) «طرود» ٩) «ئه‌خو» ١٠) «نارودنی پوت» بوایکیسی اومسکی شهرنده چقمقده‌لر ایدی. بونلر نگده محررلری وهیئت تحریریه‌سندن بعض برلری حبس ایدلمش.

الحاصل برهفته اچنده اون ایکی گازیته یابلمش. بونلردن ایکیسی‌نڭ محرر وهیئت تحریریه‌لری چیتکه سورولو وحبس ایدلو ایله محکوم. سکز گازیته‌یوز یکرمی‌توقز نچی استاتیه برله حکم گه بیرلمش. اوچ اداره‌خانه نتولمش. اوچ مطبعه یابدرلمش بر گازیته‌گه صاقلانوب‌یاز وایله‌تنبیه اولمش اوچ گازیته‌گه آلدان قاراب‌چغو اوچون سینزور قویلمش برگازیته‌نڭ محرری طرد ایدلمش.

آنگلیه‌ده اشچیلر مسئله‌سی.

اوتکان سنه‌ده آنگلیه‌ده پارلامینتقه چلینلر صایلاو واقع بولمش ایدی. توبه‌نگی مجلسکه کوب حریتچیلر ایله برابر سوسیالیستلرده برآز صایلانمش ایدیلر.

اوشبو سوسیالیستلرنڭ اجتهادی سایه‌سنده توبه‌نگی مجلسده اشچی طائفه‌لرینه جمعیتلر یاصاو نظامی مذاکره وقبول ایدلدی. الوغ درجه‌لی لوردلردن‌غنه مرکب یوقارغی مجلس بونظامنی قبول‌ایتمس دییوب قورقالر ایدی. معلوم اولدیغی‌اوزره آنگلیه‌ده بر حکم نظامغه کرواوچون پارلامینتنڭ هر ایکی مجلسی‌طرفندن قبول‌ایتلووی شرطدر. صوڭغی تیلیگرام خبرینه قاراغانده یوقارغی مجلس بونظامنی بیك تیزلك ایله گنه قبول ایتمشدر. بوتیزلك گازیته‌لرنی اویغه قالدردی. بونده نی‌سر بولمق کیره‌ك دیلر.

بعضلرنڭ گمانینه قاراغانده یوقارغی مجلس بو نظامنی قبول ایتووی ایله سوسیالیستلرنی واشچی خلقنی اوز طرفنده ایتمکچی بولادر.

بوندن استفاده قیلوب اشچی خلقینه تعلقی بولماغان باشقه مسئله‌لرده توبه‌نگی مجلسنڭ قرارینه قارشی طوراچق ایمش چونکه توبه‌نگی‌مجلسده‌گی لیبیراللر یوقارغی مجلسکه ایسکی‌نظاملرنی اوزگارتو خصوصنده بیك‌کوب قرارلر عرض قیلاچقلر.

ایسکی ترتیب طرفنده‌غی لوردلر یاڭغا نظاملرنی تصدیق قیلماس اوچون یول حاضرله‌ب قویمشلر. یعنی شول مقصود ایله اشچی خلقنڭ آغزلرینی قاپلاب قویمشلر.

آنگلیه‌ده یورت خدمتچیلری حقنده‌ده یاڭا بر نظام اعلان قیلندی. بونظام بوینچه بر یورت خدمتچیسی خدمت زماننده بر آفت ایله وفات اولسه، وارثلرینه اوچ یلغه قدر هر سنه بیش یوز صوم مقدارنده ژالونیه‌ویریله‌چکدر. وفات‌بولغان‌خدمتچینڭ دفنی اوچون یوز صوم مقداری آقچه‌صرف قیلوده خواجه‌لر اوستینه لازم قیلنمش .

اوشبو نظام چغو سببلی کوب خواجه‌لر خدمتکارلرینڭ عمرلرینی استراخاوایت (تأمین) ایته باشلامشلر.

خارجی خبرلر.

یاپونیه.

یاپونیه ایله روسیه‌نڭ صلحنامه‌سی آچق یازلمادیغندن ایکی آراده همان نزاع چغادر.

صلحنامه‌ده‌مانژوریه تیمریولی‌کوآنچینزی استانسیه‌سینه‌قدر یاپونیه گه‌بیرلورگه‌یازلمشدر غایه‌مغیاگه‌داخل بولماس دییوب گمان‌قیلوب روسیه بواستانسیه‌نی اوزینه قالاچق‌دییوب گمان‌قیلوب‌بونده‌بیك کوب‌عمارتلر توزمش.

صوڭره‌دن صلحنامه بوینچه بزگه تییشلی دییوب یاپونیه بواستانسیه‌نی اوزینه آلمش.

بواستانسیه ایله‌برلکده کومر چغاطورغان بیك فائده‌لی ییرلرده یاپونیه‌گه قالادر.

روسیه استانسیه‌نی‌تعمیر قیلوب‌بترگانچی یاپونیلر بونزاعنی چغارمی طوردیلر. روسیه بیك‌کوب خرجات‌طوتوب توزه‌توب بترگاندن صوڭره بوکونلرده‌گنه اعلان قیلدیلر.

حیله‌کارلك توگلمی؟

یاپونیه و آمیریکه.

ایکی‌اوچ آیدن بیرلی یاپونیه ایله آمیریکه جمهوریتی آراسنده‌تورلی صلتاولر ایله‌نزاعلر چغوب‌طورادر. برنیچه‌مسئله‌ده ظاهرا صلح‌ده قیلشدیلر. لکن نزاع همان بتمیدر یاپونیه همان بر صلتاو طابادر.

آمیریکه‌نڭ یاپونیه‌ده‌گی کونسولی یاپونیه بزنڭ ایله صوغشورغه حاضرله‌نه‌دییوب‌خبر ایتدی. آمیریکه‌ده بوحالدن قورقاباشلادیلر. آمیریکه‌ده اولان یاپونیلرنڭ هربرینی اشپیون دییوب گمان قیلوب همان تفتیش قیلالر. آمیریکه‌تصرفنده‌گی فیلیپپین‌جزیره‌لری یاپونیه گه‌یاقن اولدیغندن‌اش خوفلیدر.

آمیریکه‌نڭ قوری عسکری‌ده صوغش کویمه‌لری‌ده حاضرگه یاپونیه‌گه قارشی طورورلق درجه‌ده توگلدر.

آؤستریه.

بوآراده آؤستریه‌نڭ دولت مجلسنده دیپوتاتلر اوز آرا صوغشمشلر. بوتون آؤستریه‌نی صایلاو دائره‌لرینه (اوکروغ‌لرگه) بولو حقنده‌شار صالنمش ایکان. شارنی صاناوچی آلبریخت اسملی نیمس صاتاشوب کیم یا آرتق صانامش. بو صاتاشونی چیخ قومندن بولغان‌دیپوتاتلر خیانتقه‌حمل‌قیلمشلر. یعنی صاناوچی نیمس نیمسلرنی یاقلامق اوچون قصدا خطا صانادی دییوب دعوا قیلمشلر. بودعوا اوزرینه نزاع کوته‌رلوب نیمسلر ایله چیخلر اورندقلر کوته‌روب صوغشمشلر. مجلسده‌گی کیره‌کلی کاغدلر یرتلمش. قارالر توگلمش. دیپوتاتلر بر برسینڭ کیملرینی ویاقالرینی یرتوب بترمشلر. کوبسینڭ بیتلری وقوللری جراحتله‌نمش.

برر ساعت مضاربه‌دن صوڭره کوچکه طییلمشلر.

هر نه ایسه، آخرده نیمسلرنڭ سوزی اعتبارغه آلنمش.

پورتوگالیه.

پورتوگالیه‌نڭ ملت مجلسنده پادشاهلقغه خلاف بولغان دیپوتاتلردن (کوستا) اسملی کشی بیك زور فتنه چغارمش:

«پادشاه خزینه‌دن بورچقه بیك کوب آقچه آلا ایکان. ملت مجلسینڭ رخصتندن باشقه پادشاهغه بورچ بیرلمسه ایدی. بوکونگه قدر آلغانلرینڭ حسابی آلنسون. بورچلر‌ینی‌ده پروسینتینی‌ده تیزلکده توله‌سون. اگرده توله‌مه‌سه، باشقه گراژدانلرغه قیلنا طورغان حکملر آگاده قیلنسون. اگرده مملکتمزنڭ عدل حکملرینه رضا بولماسلق بولسه، پادشاه بولوب طورماسون» دیمش.

رئیس بودیپوتاتنی مجلسدن چغارتمش. پارلامینت اطرافینه عسکرلر کیترتلمش. عسکر کیلگاچ جمهوریت طرفنده اولان باشقه دیپوتاتلرده مجلسدن چقمشلر.

شویله ایسه‌ده مجلس پادشاهلرینڭ نظامسز آلغان آقچه‌لری حقنده تفتیشنی وزیرلر مجلسینڭ قارامقینه طابشرمش.

تیمور جزیره‌سنده صوغش.

تیمور جزیرۀ اسلامیه‌سی حقنده یولدزده

روشده قرار بیرو، کیل‌چکده بولاچق اتفاق چلینلرینڭ وکیللرینڭ عمومی مجلسینه قالدرلدی .

نیژنی مجلسینڭ قراری بوینچه باش اداره‌نڭ بومجلسنده دائما پیتربورغده‌طورمق‌اوچون اوچ کشیدن مرکب بر (بیورو) صایلاناچق ایدی . مجلسده بو خصوصده کوب مشاوره ایدلدی .

لکن چلینلرنڭ صایلانورغه موافقلری وقولندن اش کیل‌چکلری صایلانمغه استه‌مدکلرندن وحاضرگی نظاملر بوینچه بعضلرینڭ صایلانولری ممکن اولمادیغندن (بیورو) صایلانمادی . (بیورو) اورنینه قائمقام برکامسیه‌صایلانمش‌ایدی. صایلانمش چلینلر آنی‌ده قبول ایتمه‌دیلر. شول سببدن (بیورو)اشلری‌بالضروره‌قزان فراکسیه‌سینه طابشرلدی . جمعیتنی رسمی قیلو حقنده اجتهاد قیلوده باش اداره‌نڭ قزانده‌غی چلینلرینه تفویض ایدلدی .

قزانیلر بونی قبول ایدوب پیتربورغ شهر باشلغینه عرض قیلمق اوچون اتفاق جمعیتینی رسمی قیلو حقنده بر اعلامنامه حاضرله‌دیلر. اوشبو کونلرده بو اعلامنامه تیپشلی اورنینه طابشرلمش بولاچقدر .

(م. م.)

اگرده اتفاق جمعیتینڭ رسمیتی منع قیلنماسه، تیز زمانده هرطرف مسلمانلرینڭ وکیللرینڭ مجلسی یاصالور .

شول مجلسده باش اداره‌گه یاڭغا چلینلر صایلانورلر .

وشول چلینلر اوز آرالرندن (بیورو) اوچون اوچ کشینی‌ده صایلارلر .

اتفاق مسلمین پارتیه‌سینڭ فکرینی روسلر آراسنده خصوصا دوما اعضالری وحکومت مأمورلری آراسنده نشر قیلمق اوچون پیتربورغده روسچه بر گازیته لازم اولاچغینه قرار ویرلدی .

لکن بونڭ اوچون کوب آقچه لازم اولاچغندن اتفاق پارتیه‌سی بونی اوز صوماسندن نشر قیلمغه مقتدر اولمایاچغندن بوگازیته‌نی نشر قیلو تجاری بر جمعیتکه طابشرلو معقول کورلدی.

مسلمانلر اوچون فائده‌لی کتابلر وگازیته‌لر نشرقیلاچق (کتاب) اسملی‌برشرکت‌اوچون طوپچیباشف جنابلری بر نظامنامه ترتیب قیلمش ایکان. بونظامنامه مجلسده اوقولوب معقول کورلدی .

بوشرکتنی تأسیس قیلو حقنده اداره اعضالری یاردمده بولوغه قرار ویردیلر. فعلیتکه چقسه، اتفاق فکرینڭ ناشری اولاچق روسچه گازیته‌ده اوشبو شرکتکه طابشرلاچقدر .

پیتربورغده بولاچق بیورو هفته‌ده یا آیده‌برمرتبه‌ترکیچه‌برجریده نشرقیلاچقدر.

اوزینڭ عملیات وحساباتینی اوشبو جریده واسطه‌سی‌ایله اتفاق اعضالری‌آراسنده نشر ایده‌چکدر .

بوگازیته میدانغه چقغانچی باش اداره اوزینڭ افکارینی حاضرده روسیه‌ده اولان ترکی جریده‌لرنڭ اتفاقغه‌خلاف بولماغانلری آرقلی نشر ایده‌چکدر .

موسکوؤا مجلسنده اسلام مکتبلرینه خزینه، زیمستوا وشهر صومالرندن آقچه آلو خصوصنده هم دین مدرسه‌لری اوچون مسلمانلر آراسندن ووقفلردن آقچه طابو خصوصنده تورلی مشاوره‌لر ایدلدی .

ودخی جمعیت خیریه‌لرنڭ حالینی اصلاح قیلو وکریستیانسکی بانك واسطه‌سی ایله مسلمانلرنی فائده‌لاندرو طوغرسنده اوزون اوزون مشاوره‌لر ایدلدی .

وینه یاڭا نظام بوینچه یکشنبه‌کونلرنده اویله‌گه قدر مسلمانلرغه‌ده دکانلری یابوب طورو لازم ایتلو حقنده هم اورینبورغ طرفنده قازاچی مسلمانلرنڭ مکتبلرینه اینسپیکتورلر طرفندن کورسه‌تلگان‌قسولر حقنده مذاکره‌لر کوب اولدی . بو اشلر حقنده تدبیرلر کورسه‌تو برنیچه‌کیمسه‌لرگه طابشرلدی. شاید بو کیمسه‌لر ، مناسب کوردکلری کیڭاش‌وتدبیرلرینی‌گازیته‌لرده یازوب عامه‌گه نشر قیلورلر .

تیز زمانده باش اداره طرفندن صایلاو اشلرنده اجتهاد خصوصنده هم صایلاوده قایسی پارتیه‌لر ایله اتفاق قیلو خصوصنده برتنبیهنامه نشر قیلناچقدر. نشر قیلندیغی ایله یولدزغه‌ده درج قیلنور .

روسیه‌ده هرقوم وملتنڭ حقوقده کامل تیگز بولووی ایله ١٧ نچی اوکته‌برده وعده قیلنغان حریتلرنڭ همه‌سی بالفعل میدانغه چغووینی طلب قیلا طورغان پارتیه‌لرنڭ هربرسی ایله صایلاو زماننده اتفاق قیلو ممکن اولاچغی موسکوؤا مجلسنده قرارغه آلندی. هرنیچك اولسه‌ده، برنچی درجه‌ده ممکن اولدیغی قدر دوماغه مسلمان چلینلرنی کوبره‌ك کرتورگه اجتهاد ایتو مناسب کورلدی. مسلمانلردن دوماغه چلین‌بولورغه کشی‌طابلماغانده‌غنه، طابلسه‌ده صایلاتو ممکن اولماغانده‌غنه باشقه پارتیه‌لر ایله‌اتفاق‌قیلورغه‌مراجعت‌قیلنو معقول‌کورلدی.

بر کره یازلمش ایدی.

بو جزیره اوّلده گوللاندیه تصرفنده ایدی. دورت بیش یلدن بیرلی بر ترك عسکری فولندەدر. بو جزیرەدەگی مسلمانلرنی اطاعتکه کیترمك اوچون اوشبو آیلرده گوللاندیه صوغش کویمەلری یوللادی. آراده صوغش چقدی. مسلمانلر بیك غیرت ایله قارشی طوردیلر.

گوللاندیه طرفندن بر نیچه یوز صالدات هلاك اولدیغی حالده مسلمانلردن فقط (٣٢) کشی شهید اولمشدر.

لکن قائد وکاماندیرلری هلاك اولدیغندن اسلام عسکری میداندن بر آز چیکمشدر.

فاس (ماروك)

فاس مملکت اسلامیەسنده فتنەلر خصوصنده تکرار یازلمش ایدی.

صوڭغی خبرلرگه نظراً فتنه باشلغی (رئیس الله) فاس مملکتینڭ بر نیچه شهرلرینی اوزینه باغندرمشدر. تبعەسینی سلطان اسمندن اداره قیلادر. اوزینیده سلطان تبعەسندن حساب قیلادر. فقط سلطاننڭ فرانسیه ایله ایسپانیەگه قارشی یوموشاق طوروندن شکایت قیلادر. بو کونلرده فرانسیه ایله ایسپانیه فاس قریینه صوغش کیمەلری یوللادیلر. رئیس الله بو کویمەلرگەده فرمان یوللامش: « تیزلکده فاس قریندن کیتمەسەگز، سزگه قارشی رسمی روشده صوغش اعلان قیلاچقمن » دیمش.

بعض گازیتەلر رئیس اللهنی سلطان ایله بر اتفاقده ایمش دیلر. گویا فاس سلطانی مولی عبدالعزیز اوزی قارشی کیله آلمادقندن فرانسیه وایسپانیەگه قارشی رئیس اللهنی صلتاو ایتوب کورسەته ایمش. حاضرده فرانسیه سلطان ایله مناسبتنی بتروب طوب طوغری رئیس الله ایله مصالحه قیلشونی فکر قیلمقدەدر.

داخلی خبرلر

دوماغه صایلاولر حقنده.

داخلیه وزارتنده دوماغه صایلاو اشلرینی تیگشررگه مأمور اداره، تعیین ایدلگان وقتقه قدر صایلاو اشلرینی ترتیبکه صالوب بتورو ممکن بولمایاچغینی سبب کورسەتوب دومانی جیونی بر آز کیچکدررگه لائحه توزوب باش وزیر اصطالیپین‌نڭ قارامقینه طابشرمشدر. معین مدتکه قدر، یراق بیرلردەگی گوبیرنالرده اشلرنڭ بتماوچیلگی بیگرەك سبب ایتوب کورسەتلمشدر.

•• شولوق دوماغه صایلاو اشلرینی تیکشررگه مأمور ادارەگه پالطاڤا گوبیرناتوری کنەزفدن کیلگان تیلیگرامدن آڭلاشلدغینه کوره اوپراڤا طرفندن بوندن مقدم ترتیب ایدلگان پالطاڤا گوبیرناسندەغی ١٥ اویەزنڭ دوماغه صایلاوچیلر فهرستندن یوز آلتمش سکز مڭ آلتی یوز سکز کشینڭ اسملری چغارلمشدر.

بونڭ اوستینه یاڭادن برنی قدر تکرمنچی وتیمرچیلرنڭ اسملری چغاریلەچقدر.

•• شولوق اداره، قایده نیندی پارتیەلر قوتلی، قایسی پارتیه نی قدر اش کورەقایسی پارتیەده نی قدر کشیلر بارلغینی بلشوب خبر ایدرگه هر بر گوبیرناتورلرغه فرمان

کوندرمشدر.

•• خارکوف گوبیرناسندەغی ڤولستنوی پراڤلینیەلرگه گوبیرناتور طرفندن «صول طرف پارتیەلرینی رد قیلوب، مأمورلرگه ودڤەریانلرغه محبت باغلاتورغه» اوندرگه قوشوب یازلغان «تنبیهنامه» لرطاراتلغانینی «بیرژاوای ڤیدمستی» گازیتەسینه خبر بیرەلر.

•• چوکچ محرری تیمرشاه افندی صالاڤ یوفقه «اورال» اسمنده بر گازیته نشر ایتمگه اورینبورغ گوبیرناتوری طرفندن رخصت بیرلدیکی „وقت“ گازیتەسنده کورلدی.

•• آچ مسلمانلرغه وکافکازدەغی قضا کورگان مسلمانلر فائدەسینه «وقت» گازیتەسینڭ اداره شرکتی طرفندن مڭ صوم اعانه ایدلدکی مذکور گازیتەده کورلدی.

•• تاشکند شهرنده بوندن بر نیچه آیلر مقدمده مأموریت طرفندن طوقتاتلغان « ترقی » گازیتەسی اورنینه تیز کوندن «آسیا» اسملی یاڭابر گازیته نشر ایدلەچکینی محلندن خبر بیرەلر.

•• یارصلاڤدن خبر بیرولرینه قاراغانده قزان گوبیرناسندەغی آچلرغه یاردم اوچون کوندرلگان بیش بارژا ایگون (٢١٢ مڭ پود) ڤولغا نهری اوستنده قرانغه کیلوب یته آلماینچه قاطوب قالمشدر.

•• صامار گوبیرناسی پوکروفسکی اصلابادەغی بیرژاوای کامیتیت آچلرغه ئلەشو اوچون مینیسترستڤانڭ آلغان اوتوز ڤاگون ایگوننی استعمالگه یاراقسز ایتوب طابمشدر.

•• ٢٦ نچی نویەبردەچیرنیگوف گوبیرناسی اصطارادوب اویازنده کروشانوڤیچ اسملی آولنڭ کرەستیانلری لیبونتڤیچ اسملی آلپاوتنڭ یورطینی طالاب اوزینی وخاتوننی اوترمشلر هم صوروفسکی نام آلپاوتنڭ صغرلرینی صویمشلر. کرەستیانلر بوتون آلپاوتلرنی اوتروب بتورەمز دیب قورقوتالر ایکان.

فتنەنی باصار اوچون قازاقلر کوندرلمشدر.

•• نویەبرآیی اچندەچیلبی آرقلی سیبیریەگه ٤٠٠٤٣ مهاجر، هم ٣٥٣٢ کوچەرگه اورون قاراب قایتوچیلر اوزمشدر. شولوق نویەبر اچنده ٦٧٨ مهاجر هم ٢٢٥١ بیر قارارغه بارغان کشیلر سیبیریەدن کیری قایتمشلر.

•• کافکازده برنی قدر تاتارلر قزآخ اویەزنده قارمیر اسملی آول ارمنلرینڭ کتولرینی قووب آلوب کیتکانلر ایکان، آولداشلری مسلمانلر کتولرینی کیری قایتارو اوستینه یاڭادن فتنەگه باعث بولماسون اوچون قووب آلوب کیتوچیلرنیده طوتوب بیرمشلر.

•• سمبر گوبیرناسی آرداتوف اویەزی پاردییف ایمینیەسنده بوکونلرده فتنەلر باش کوتەرمش. کرەستیانلر آلپاوتنڭ ایگونلرینی طاشوب ماللرینی قووب آلوب کیتمشلر. ایمینیه ناظرینڭ فاتیری طالانوب ایکی خدمتچی اوتریلمشدر.

•• خیرصون شهرندەگی برزنداندن بیرنی قازوب سیاسی عیبلیلردن اون کشی قاچمشدر.

•• صامارادن «بیرژاوای ڤیدمستی» گازیتەسینه خبر بیرولرینه قاراغانده

ساریتسین اطرافندەغی ایگون سوداگیرلری آرشنڭ پودینی سکسان بیش تینگه صامار گوبیرناسینه کیتورب طابشررغه راضیلر ایمش.

شولوق گوبیرنا طرفلرینه خارکوفدن لیدڤال فیرمەسی طرفندن بش مڭ واگون ایگون پودی ٩٨ - ٩٩ تینگه کیتوریلەایمش.

بو حسابقه قاراغانده خارکوفده آلونغان ایگونلرگه یوز مڭ صوم آرتق تولەنگان بولادر.

•• استاخوویچ اسملی برکشینڭ داخلیه وزیرینڭ معینی گورکوگه خطاب قیلوب بر آچق خط یازغانلغی، بوندن مقدم «یولدز» غه درج ایدلمش ایدی.

گورکو - لیدڤال اشینی تیکشررگه مأمور بولغان هیئت، حاضرده بو مکتوب ایدەسینی چاقروب بو حقده بعض بر معلوماتلر آلماقچی بولا ایمش، ایگون اشارینه قاتوشقانغه قدر لیدڤال برله گورکو آراسنده نیندای مناسبتلر بولغانینی بو کشیدن بلوشورگه هیئت بیك تلی ایمش.

•• « اصترانا » گازیتەسینڭ یازووینه قاراغانده داخلیه وزیرینڭ معینی گورکو اورنینه مسکاو گوبیرناتوری دژونکوفسکی تعیین ایدلەش.

قزان خبرلری

آکروژنی صود محکمەسینڭ حکمی

١٩٠٤ نچی یل اون بشنچی مایده پچەن بازارنده بولغان واقعه حقنده ١٣ مسلمان اتهام قیلنوب اشلری آکروژنی صود محکمەسنده ٢ نچی دیکابرده قارالغانلغی یازلمش ایدی. شول کون ایرته ساعت اون بردن باشلاب کیچکی ساعت ١١ یارمغه قدر محکمه بو اشنی تفتیش ایدوب آلتمش قدر شاهدلرنی سوآل قیلغاندن صوڭ هیچ برسینیده عیبلەرلك دلیل طابا آلمادیغندن هر برسینی خلاص قیلدی.

•• اوچنچی کون کیچ ساعت ٧ چاماسنده ڤوکوفسکی اورامده فوکسوفسکی باقچه

یانده ماکارف یورطینڭ چارلاغنده بر بومبا شارطلاب برکشی اولمش وبر کشی جراحتلنمشدر. پالیتسیه کیلوب تفتیش بعدنده چارلاقدن بر یاشچك پیراکلسین طابولمش. وبر آز وقتدن صوڭ چارلاقده طوروچی مذکور هلاك بولغان کشی یانینه کیلگان بر استودینت توقیف ایدلمشدر.

جراحتلنگان کشینی زندان خسته خانەسینه کوندرلمشدر.

اعلانلر

چویون یوللر کانتوری طرفندن بیرلگان ایسکی ناکلادنویلرنی طاشلاماڭز!

چونکه بو ناکلادنویلر بوینچه کیچگوب کیلگان طاوارلر اوچون آقچه تولەنو ممکندر.

صاراتفدەغی گ. پ. اوداچین هم کامپانیەسینڭ شرکتی کیچگوب کیلگان ماللر اوچون ناکلادنویلر بوینچه چویون یوللرندن اقچه تولەتولرنی وبوندن باشقه چویون یولی کانتورلری ایله اولغان نزاعلرنی قارارغه اوستینه آلادر. ناکلادنویلر بوینچه آقچه تولەنوده طاوار خوجەسندن هیچ برحق صورامایلر. بوندن ماعدا بوشرکت وقتی اوزغان ویکسللرنی صاتوب آلا، هر بر محکمەلرگه پراشینیەلر یازوب بیرولرگه واسطه بولا، ایمینیەلر، یورطلر صاتو وآلولرده یاردمچیلك قیلادر. پیتربورغده، مسکاوده، قزانده، راصطوف نادانوده، اورالسکیده، وولسکیده هم غیری شهرلرده بوشرکتنڭ آگینتلری باردر،

قزان آگینتی ڤوسکریسینسکی اورامده الکین یورطنده م: تاتاراسکی مغازەسنده

«زور، زور حرفلر»

(متحرك الفبا)

حرف طانی باشلاغان باللرغه سوزلر ترتیب قیلورغه اویرەنمك اوچون قاترغی کاغدکه باصلمش زور، زور حرفلر اولگردیلر. پوچته مصرفی ایله (٣٠) تیین مقابلینه هر طرافقه یوللانور. کتابچیلرغه اکرامی واردر.

آدریس: قزان یولدز کتبخانەسی.

موزیکالنی ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیف‌اللین

قزانده ایڤانگیلیچسکی اورامده اسحاق مولیکییف یورطنده

تورزاتەدر هر تورلی اوین ماشینالرینی،

یاصیدر هر تورلی مسلمان کویلری اوچون نوط وپلاستینکەلر.

چیت شهرلردن کیلگان زاکازلر پوچطه ایله بیك تیز کوندریلور.

چیتدن کویلر یاصاغه قوشوب زاداتکه بیارگان افندیلردن، اوزلرنده بولغان اوین ماشیناسینڭ اسمن یازوب، اگرده اسمی معلوم بولماسه ماشیناسینه یاری طورغان کوینڭ اولچاون کاغزگه صزوب بیارولری اوتنولەدر. کویلرنڭ اسملرون یازغان پرنس کورانت، صوراغان کشیلرگه بوش یباویلور

آدرس؛

КАЗАНЬ, Евангил. ул. домъ Исхака Мавликеева. Г. Г. Сайфуллину.

چیتك، کاوش، قاما، کامچات ومیخ سوداسی

جمال‌الدین شیخ‌الدین اوغلی حسینفنك

قزانده پچەن بازارنده عثمانف کورپەنده، سرای مسافرخانەسی قارشوسنده.

یارمارکەلرده: اربتده قزان رەتنده، مکاریەده مسجدکه قارشی اصپاسکی رەتده طونچیلر کیبتنده.

منزلەده، خانده، چورطانلی وغیریلرده.

بو سوداخانەنڭ صاحبی، محمدجان علییف فیرمەسنده ٢٧ سنه تجربه کورگان برکشی بولغانلقدن هر برطاوارلرینی دقت برله یخشی ایتوب حاضرلمکده در. مشتریلرنڭ هر جهتدن ممنون بولولری اوچون اجتهاد ایدلەچکدر.

چیتدن بولغان زاکازلر تیزلکده حاضر ایدلوب یباریلور.

Адресъ: Казань, Замалетдину Хусаинову